

VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN MÄÄRÄRAHASIDONNAISEN AUTOAVUSTUKSEN MYÖNTÄMISPERUSTEET 1.1.2018 ALKAEN

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987, 3 §) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että vammaisille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Vammaispalvelulain 9 §, 1 momentin mukaan vammaiselle henkilölle korvataan päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuvat kustannukset siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (759/1987, 17 §:n 1 momentti) mukaan korvausta muiden kuin lääkinnällisen kuntoutuksen piiriin kuuluvien välineiden, koneiden tai laitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin suoritetaan sellaiselle vammaiselle henkilölle, joka tarvitsee niitä vammansa tai sairautensa johdosta liikkumisessa, viestinnässä, henkilökohtaisessa suoriutumisessa kotona tai vapaa-ajan toiminnassa. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvauksen määrä on puolet edellä mainittujen välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta vammaiselle henkilölle aiheutuvista todellisista kustannuksista. Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehdyt vamman vaatimat välttämättömät muutostyöt korvataan kuitenkin kokonaan.

Korvaukset koneista ja laitteista ovat vammaispalvelulain mukaan harkinnanvaraisia. Kuntayhtymän tulee tarkoitusta varten varata määräraha. Autoavustusta haettaessa tarkistetaan ensisijaisen lainsäädännön perusteet (autoveronpalautus). Siun sotessa autoavustus kohdennetaan ensisijaisesti vaikeavammaiselle henkilölle ja päätöksen taloudellisesta tukitoimesta tekee vammaispalvelun sosiaalityöntekijä. Avustusta myönnettäessä sosiaalityöntekijä arvioi kunkin asiakkaan yksilöllisen kokonaistilanteen, jonka perusteella avustuksesta päätetään. Autoavustus sisältää auton hankinta-avustuksen, avustuksen auton lisälaitteisiin ja muutostöihin. Mikäli avustuksen myöntämistä joudutaan rajaamaan määrärahojen riittämättömyyden vuoksi, tehdään ratkaisut asiakkaiden etusijajärjestys huomioiden.

Autoavustus kohdennetaan ensisijaisesti:

- 1) ansiotyössä käyvät ja opiskelevat (tutkintoon johtava opiskelu)
vaikeavammaiset henkilöt
- 2) vaikeavammaiset, jotka ajavat itse autoa ja tarvitsevat jokapäiväisessä liikkumisessaan apuvälineitä
- 3) vaikeavammaiset lapset ja nuoret, joiden kuljettamisessa heidän perheensä tarvitsee auton lisälaitteita ja jotka eivät saa riittäviä kuljetuspalveluja kunnan järjestämänä palveluna. Ensisijaisesti korvataan lapsen vamman tai sairauden johdosta tarpeelliset lisälaitteet vaikeavammaisen lapsen jokapäiväisten kuljetusten mahdollistamiseksi. Vain erityisen painavasta syystä avustetaan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen perhettä auton hankinnassa.

Avustusta myönnettäessä otetaan huomioon aika edellisen autoavustuksen myöntämisestä. Vammaisen henkilön tulee pystyä näyttämään edellytykset ja perusteet hakemuksessaan auton vaihtoon. Riittävä peruste ei ole se, että auton vaihtoa riittävän usein esim. 3 -5 vuoden välein on pidettävä auton taloudellisen käytön kannalta järkevänä ja perusteltuna. Tämä syy autoon vaihtoon ei ole vammaispalvelulain tarkoittama peruste myöntää korvausta uuden auton hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin. Mikäli asiakkaan tilanne ja olosuhteet ovat oleellisesti muuttuneet, aikaisemmin saadun avustuksen ajankohdalla ei ole merkitystä.

Olenaisella muutoksella tarkoitetaan sairaudesta tai vammasta johtuvaa pysyvää muutosta asiakkaan toimintakyvyssä.

Auton hankinta-avustuksen määrää mitoitettaessa otetaan huomioon asiakkaan kuljetusten yksilölliset tarpeet sekä tarvittavan auton kohtuullinen hankintahinta. Autoavustuksen kustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että vammasta tai sairaudesta aiheutuva liikkumisvälineen tarve on jatkuva, päivittäinen tai usein toistuva ja helpottaa vaikeavammaisen omatoimista liikkumista. Asiakkaan tulee tarvita autoa päivittäisessä liikkumisessaan. Päivittäisellä liikkumisella tarkoitetaan säännöllistä ja usein toistuvaa liikkumista (esim. työ- ja opiskelumatkat, säännöllisiin hoitoihin tai perheestä johtuviin velvoitteisiin liittyvää). Pääsääntöisesti avustusta myönnetään enintään **3 000 euroa**.

Autoavustusta voidaan myöntää ajamisen ja auton hallitsemisen kannalta välttämättömiin ja kohtuullisiin lisälaitteisiin ja muutostöihin 100 %, auton käytön kannalta hyödyllisiin lisälaitteisiin ja muutostöihin 50 % kohtuullisista kustannuksista. Lisälaitteet myönnetään pääsääntöisesti asiakkaalle omaksi, jolloin mahdolliset huolto- ja korjauskulut ovat asiakkaan vastuulla. Korvauksen määrää laskettaessa auton hinnasta vähennetään hakijan saama autoveronpalautus, vaihtoautosta saatu myyntihinta, mahdolliset alennukset ja muut avustukset (esim. vakuutusyhtiön korvaus). Mikäli kysymys on auton vaihtamisesta, niin edellisen auton lisälaitteet siirtyvät uuteen autoon, mikäli ovat käyttökelpoisia ja asiakkaan tarpeeseen edelleen soveltuvia.

Autoon tehtävät muutostyöt:

Vakiomalliseen autoon tehtaalla asennettu automaattivaihte korvataan välttämättömänä muutostyönä, mikäli se on vamman/sairauden vuoksi välttämätön. Korvausta laskettaessa vähennetään automaattivaihteisiin kohdistuva autoveropalautuksen osuus. Välttämättömiä muutostöitä ei voida evätä sillä perusteella, että esim. uuden auton hankintaa ei ole pidetty tarpeellisena. Välttämättömät muutostyöt tulee arvioida erikseen ja korvaus suoritetaan sen mukaan kuinka paljon kustannuksia olisi aiheutunut kyseisten välttämättömien muutostöiden tekemisestä edelliseen autoon. Kunnan tulee korvata välttämättömiltä (kohtuullisilta) osin myös uuteen autoon asennettavat apuvälineet. Mikäli muutostöitä tai auton lisälaitteita ei voida pitää välttämättöminä, ei näitä kustannuksia ole velvollisuus korvata uuden auton hankinnan yhteydessä. Esimerkiksi mikäli edellinen auto ja automaattivaihteisto on ollut käyttötarkoitusta vastaava, eikä uuden auton hankintaa pidetä tarpeellisena, ei tällöin korvata automaattivaihteistoa uuteen autoon.

Autoon tehtäviä välttämättömiä muutostöitä ja lisälaitteita ovat esim. nostolaitteet, kääntyvä istuin, ohjaustehostin, käsihallintalaitteet, sähköpeili. Mikäli markkinoilla on auto, jossa hakijan hakemat välineet ovat vakiovarusteina, ei muutostöitä tällöin korvata muunlaiseen autoon.

Auton tulee olla riittävän tilava sekä vammaisen henkilön että hänen päivittäisistä toiminnoista tarvitsemiensa apuvälineiden kuljettamiseen.

Autoavustushakemus tulee jättää vammaispalveluihin viimeistään 6 kk kuluessa kustannusten syntymisestä. Autoavustusta haetaan kirjallisesti. Hakemuksen liitteenä tulee olla:

- lääkärinlausunto
- kopio ajokortista
- kirjallinen autoliikkeen kustannusarvio ostettavaksi suunnitellusta autosta (sisältäen teknisen erittelyn auton varustetasosta)
- toiminta- tai fysioterapeutin arvio lisälaitteiden tarpeesta
- kustannusarvio vamman tai sairauden johdosta välttämättömistä lisälaitteista ja arvio muutostöistä aiheutuvista kustannuksista
- autoliikkeen kirjallinen arvio vanhasta autosta saatavasta hyvityksestä
- päätös autoveropalautuksesta, jos sellaista on haettu
- käytetyn auton kuntoarvio (korvausta voidaan hakea käytettyyn autoon, jos auto on hyväkuntoinen ja katsastettu ja siihen voidaan asentaa ajon kannalta tarvittavat lisälaitteet)
- päätökset muista hankintaan myönnettyistä avustuksista tai korvauksista
- muut perustelut autoavustuksen myöntämiselle